

Liczba punktów: ...../40

Imię i nazwisko ucznia ..... Klasa .....

Szkoła - ..... w ..... województwo - .....

Uwaga!

- **Samo posiadanie przy sobie telefonu komórkowego lub innych urządzeń telekomunikacyjnych czy elektronicznych nośników informacji, równoznaczne jest z dyskwalifikacją, dlatego jeśli nie oddałeś ich swojemu opiekunowi, musisz je przekazać teraz na czas pisania testu osobie w Komisji Egzaminacyjnej**

- **Na rozwiązanie wszystkich zadań części II (A i B) etapu okręgowego masz 40 minut (łącznie z zapoznaniem się z instrukcją do testu)**

- **Pamiętaj, że odpowiedzi udzielasz długopisem w kolorze niebieskim lub czarnym**

- **Nie można używać ołówków ani korektorów (za ich stosowanie Twoja praca zostanie zdyskwalifikowana i za całość otrzymasz 0 pkt.)**

- **Każde skreślenie, poprawka i nieczytelna odpowiedź traktowane są jako odpowiedź błędna. Tak więc udzielając odpowiedzi, zastanów się najpierw zanim dokonasz odpowiedniego wpisu czy zaznaczysz odpowiedź**

- **Z boku każdego zadania masz wpisaną liczbę, która wskazuje, ile można uzyskać punktów za dane zadanie.**

1/ Podaj imiona i nazwiska pierwszych czterech prezydentów polskich pochodzących z wyborów powszechnych i obok podaj lata ich urzędowania: /4 .....

a/ I - .....

b/ II - .....

c/ III - .....

d/ IV - .....

2/ Rozwiń poniższe skróty historycznych partii polskich (w punktach a-c), partii zagranicznych (d-e) oraz zbioru numerów (f) /6 .....

a/ AWSP - .....

b/ SdRP - .....

c/ KLD - .....

d/ CDU - .....

e/ KPCh - .....

f/ PESEL - .....

3/ Podaj rok poniższych wydarzeń: /4 .....

a/ mała konstytucja II RP - ..... b/ kodeks wykroczeń w Polsce - .....

c/ „O duchu praw” Monteskiusza - ..... d/ ustawa o fundacjach w Polsce - .....

Razem pkt. (14) za zadania 1-3: .....

4/ Wpisz, podaj imię i nazwisko, kto jest autorem poniższych pojęć:

/4 .....

a/	Politeja	
b/	Koncepcja genezy państwa podboju	
c/	Ideologii faszystowskiej	
d/	Trzech kategorii polityków (okazjonalni, niezawodowi, zawodowi)	

5/ Do podanych opisów dopisz odpowiadające im pojęcia

/4 .....

A	..., czyli cywilizacja, jest złożoną całością, która obejmuje wiedzę, wierzenia, sztukę, moralność, prawa, obyczaje oraz inne zdolności i nawyki nabyte przez człowieka jako członka społeczeństwa (jest to opisowa definicja tego pojęcia)	
B	formacja ideologiczna, której celem jest wyzwolenie człowieka z represyjnych więzów kultury masowej i stworzenie warunków dla rozwoju kultury alternatywnej, umożliwiającej formowanie się człowieka wielowymiarowego	
C	przez długi czas termin ten miał negatywny wydźwięk i służył do określenia kultury środowisk patologicznych (np. gangów); od czasów rewolty studenckiej lat 60. XX w. nabrał charakteru neutralnego i zaczęto go używać do opisu kultur młodzieżowych	
D	zjawisko współistnienia na jednym obszarze (np. w granicach państwa) dwóch lub większej liczby kultur niewchodzących ze sobą w relacje inne niż rynkowe	

6/ Aborcja w RP:

a/ wymień 2 dowolne kraje europejskie, w których jest ona (oprócz RP) nielegalna:

/2 .....

- ..... - .....

b/ wymień rok tzw. kompromisu aborcyjnego w RP, czyli uchwalenia ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży: .....

/1 .....

c/ wymień 3 przypadki legalnego dokonywania aborcji zgodnie z ww. ustawą:

/3 .....

c1/ w każdym momencie ciąży - .....

c2/ do 12 tygodnia trwania ciąży - .....

c3/ do chwili osiągnięcia przez płód zdolności do samodzielnego życia poza organizmem matki –

d/ ostatnio TK orzekł o niezgodności z konstytucją jednego z 3 ww. warunków – napisz, jaki warunek formalny został spełniony, że orzeczenie to stało się obowiązujące:

/1 .....

e/ podaj przesłankę, która powoduje, iż ww. wyrok TK, mimo, że jest obowiązujący, to jest wadliwy:

/1 .....

- .....

Razem pkt. (16) za zadania 4-6: .....

7/ Prawo cywilne. Napisz, o jakim rodzaju zdolności jest mowa poniżej:

/4 .....

A	prawa i obowiązki, mogąc być właścicielem, spadkobiercą, dzierżawcą, dłużnikiem – zdolność tą posiada każdy człowiek, aż do śmierci, od urodzenia, a nawet poczęcia pod warunkiem iż urodzi się żywy	
B	możliwość kształtowania swoich praw i obowiązków własnym działaniem (to, co możemy zrobić)	
C	możliwość występowania jako strona w procesie, przysługująca każdej osobie fizycznej i prawnej	
D	prawo do występowania przed sądem we własnym imieniu, przysługujące osobom fizycznym o pełnej zdolności do czynności prawnych, osobom prawnym a także innym dopuszczonym do działania jednostkom organizacyjnym i organizacjom społecznym	

Razem pkt. (4) za zadanie 7: .....

8/ B. Praca z materiałem źródłowym

Wspomniany projekt ustawy przynosi wreszcie prawną definicję mniejszości narodowej lub etnicznej. Jest nią grupa obywateli RP o odrębnym pochodzeniu, tradycyjnie zamieszkała na terytorium naszego państwa, pozostająca w mniejszości w stosunku do reszty obywateli i charakteryzująca się dążeniem do zachowania swojego języka, obyczajów, tradycji, kultury, religii lub świadomości narodowej lub etnicznej. Uzasadnienie do projektu precyzuje dalej, że grupą narodową jest ta, która utożsamia się z narodami zorganizowanymi we własnym państwie, etniczną zaś ta, która nie posiada własnego państwa narodowego. Zdawać by się mogło, że ustawa o mniejszościach deklaruje głównie prawa małych grup społecznych, tymczasem dotyczy ona przede wszystkim praw poszczególnych obywateli (dopiero suma tych praw ukazuje się jako prawo całej tej zbiorowości). Zakazuje wszelkich aktów dyskryminacji obywateli polskich ze względu na ich przynależność narodową lub etniczną. Przejawami takiej dyskryminacji byłyby nie tylko akty przemocy skierowane przeciw osobom należącym do mniejszości narodowej lub etnicznej albo jej instytucjom, a także próby wynaradawiania i asymilacji w duchu polskości tych osób. Dyskryminacją byłoby również wywieranie presji na obywateli, aby ujawniali swoją przynależność do mniejszości i swe pochodzenie albo deklarowali, jakim językiem posługują się na co dzień i jaką religię wyznają. W Polsce zatem przynależność do mniejszości ma pozostać kwestią indywidualnego wyboru. Nikt nie może być pozbawiony możliwości jego dokonania, ale też nikt nie może być przypisywany do danej mniejszości i zamykany w narodowym getcie wbrew swej woli. Z drugiej strony ustawa zakłada pozytywne działania władz publicznych na rzecz mniejszości narodowych, np. prowadzenia szkół, klas oraz organizowanie w innych formach nauczania dzieci w ich językach ojczystych, a także popieranie, w tym dotowanie ze środków publicznych, niekomercyjnych działań w sferze kultury. Nie należy tego rozumieć w ten sposób, iż narusza się zasadę obywatelskiej równości i po prostu uprzywilejowuje mniejszości narodowe. Preferencje te traktować więc należy w kategoriach tzw. akcji pozytywnej, której celem jest doprowadzenie do rzeczywistego zrównania szans wszystkich grup narodowych, z jakich składa się nasze społeczeństwo.

Piotr Winczorek, Nasze małe mniejszości, Polityka, 9/2002.

8.1. O jakich działaniach państwa (wymień 4) na rzecz ochrony mniejszości narodowych, zawartych w projekcie ustawy, mówi autor? /2 .....

.....

.....

.....

.....

8.2. Porównując projekt ustawy, o którym mowa powyżej, z ustawą przyjętą później przez polski parlament, odpowiedz na poniższe pytania:

a/ „mniejszość [...] tradycyjnie zamieszkała na terytorium naszego państwa”, o czym wspomina autor tekstu, na ile lat zostało określone owe tradycyjne zamieszkanie – min. .... lat (a1) oraz wpisz, w którym roku owa ustawa została uchwalona - ..... (a2) /1 .....

b/ wpisz, zgodnie z definicją zarówno w projekcie ustawy jak i samej ustawie:

b1/ najliczniejszą mniejszością narodową w RP są .....

b2/ najmniej liczącą mniejszością etniczną w RP są ..... /1 .....

c/ wpisz, oprócz mniejszości narodowych i etnicznych, ustawa przewiduje także jeszcze jaką mniejszość - ..... (c1), do której należą - ..... (c2) /1 .....

d/ wskaż różnicę między mniejszością narodową a etniczną: ..... /1 .....

Razem pkt. (6) za zadanie 8: .....

BRUDNOPIS

Liczba punktów za cały test razem: ...../ na 40 możliwych. Podpisy czytelne Komitetu Okręgowego:

Sprawdzający: ..... Weryfikujący: .....

Podpis osoby kwalifikującej - Organizatora (spoza Komitetu Okręgowego): .....